

Avalaht>Kohtuasja algatamine>Kus ja kuidas?>**Kulud****Kulud**

Inglismaa ja Wales

Sellel lehel leiab teavet kohtumenetluse kulude kohta Inglismaal ja Walesis. Käsitlevad teemad hõlmavad õigusekspertide, õigusabi ja vahendamise tasusid ning kindlaksmääratud kulusid, näiteks kohtukulud.

Kust leida teavet menetluskulude kohta?**Veebisait kulude kohta**

Teavet kohtumenetluse käigu ja kulude kohta Inglismaal ja Walesis valmistatakse praegu ette üleslaadimiseks Ühendkuningriigi valitsuse veebisaidile [Directgov](#). Directgov pakub hõlpsat juurdepääsu valitsuse teabele.

Inglismaal ja Walesis kehtivate kohtukulude (kuid mitte kõigi eri menetluskulude) kohta leiab üksikasjalikku teavet [kuningliku kohtuameti](#) (*Her Majesty's Courts Service*) veebisaidilt. Veebisaidil antakse teavet Inglismaa ja Walesi kohtutes nõutavate eri kohtulõivude kohta ning selgitatakse, millistel juhtudel neid tasuda tuleb. Samuti leiab veebisaidil teavet kohtukulude summat reguleerivate õigusaktide või seaduste kohta.

Kust leida teavet eri menetluste keskmise kestuse kohta?

Menetluste keskmist kestust ei ole võimalik üheselt määratleda, sest iga kohtuasi on erinev. Teatavat liiki kohtuasjade menetlemiseks kuluvat aega võib osata hinnata asjaomane kohus.

Kust leida teavet konkreetse menetluse keskmiste kogukulude kohta?

Keskmissi kogukulud ei ole võimalik üheselt määratleda, sest iga kohtuasi on erinev. Teatavat liiki menetlustele kvalifitseerunud õigusnõustaja võib osata anda teile ülevaate võimalikest kuludest.

Käibemaks

Advokaaditasu: Tavaliselt lisandub õigusnõustajate ja vandeadvokaatide esitatud arvetele ning teatavatele maksetele käibemaks (käibemaksumäär on 15 %, kuid tõenäoliselt tõuseb see 2010. aastal 17,5 %-le). Ühendkuningriigis on käibemaksukohustuslasena registreerimine kohustuslik alates teatavast tulumäärast. Täpsemat teavet saab [Tema Majesteedi maksu- ja tolliameti](#) (*HM Revenue & Customs*) veebisaidilt.

Kohtukulud: Kohtukuludelt käibemaksu ei arvestata.

Õigusekspertide tasud**Õigusvaldkonna ametikohtade tasustamist reguleeriv raamistik****Õigusnõustajad**

Õigusnõustajate tegevusjuhendi kohaselt peavad õigusnõustajad (*solicitors*) andma klientidele nende kulude kohta võimalikult täpset teavet (eeskiri 2.03). Eeskirjaga 2.03 on eraldi ette nähtud **kohustus teavitada kliente oma tasudest ja maksetähtaegadest** ning tutvustada neile rahastamisvõimalusi, sealhulgas **õigust riiklikule rahastamisele**. Samuti peavad õigusnõustajad oma kliente teavitama võimalikust kohustusest hüvitada kolmanda isiku kulud. Neid sätteid kohaldatakse võrdset nii Inglismaal ja Walesis praktiseerivate registreeritud Euroopa advokaatide kui ka õigusnõustajate, teiste advokaatide ja mitte-advokaatide õigusbüroode suhtes, mille tegevust reguleerib õigusnõustajate regulatiiviasutus (*Solicitors Regulation Authority*). Esimestes kliendile saadetavates teatistes peavad olema märgitud ka kliendi eesmärgid, valikuvõimalused ning juhtumi üksikasjad (kooskõlas juhendi eeskirjaga 2.02). Kuluarve koostamise järel võivad õigusnõustajate tasusid hinnata õiguslaste kaebuste teenistus (*Legal Complaints Service*) ning kohtute juures töötavad maksuametnikud. 2009. aasta õigusnõustajate tasustamise (kohtuvaidlusest lahendatud juhtumiga puhul) korraldusega on ette nähtud, et õigusnõustajate tasu peab olema õiglane ja mõistlik, võttes arvesse kõiki kohtuväliselt lahendatud juhtumiga seotud asjaolusid. Kui vaidlusalune kuluarve on esitatud juhtumi kohtuväliselt lahendamisel tehtud töö eest, on õiguslaste kaebuste teenistusel õigus hinnata, kas arve on õiglane ja mõistlik. Kui arvet peetakse liiga suureks, määratakse sellises hinnangus kindlaks ka õiglaseks ja mõistlikuks peetav arvesumma. **Kohtuistungitel osalemise** (*contentious business*) eest nõutavates tasudes lepitakse kokku kooskõlas 1974. aasta õigusnõustajate seaduses sätestatud nõuetega ning vajaduse korral hindab neid kohus.

Vandeadvokaadid

Vandeadvokaatide (*barristers*) tasud arutatakse läbi ja lepitakse kokku enamasti juba enne töö vastuvõtmist, mistõttu **ei ole tarvis nii üksikasjalike ettekirjutustega norme**. Inglismaa ja Walesi advokaatuuri tegevusjuhendis on sätestatud **füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsevate vandeadvokaatide tasustamise** põhimõtted. Kõnealuse tegevusjuhendi kohaselt **võivad osutatud vandeadvokaadid esitada arveid igasuguse õiguspärastel alustel tehtud töö eest, mis ei hõlma palga maksmist**. Samuti käsitletakse selles juhendis tööd, mida füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsev vandeadvokaat teostab teise vandeadvokaadi nimel. Kõiki kuludega seotud eeskirjade eiramisi uurib **advokaatuuri standardikomisjon** (*Bar Standards Board*), kusjuures uurimine võib lõppeda distsiplinaarvastutusele võtmisega.

Kohtutäiturid

Maakohtute kohtutäiturite (*bailiffs*) makstavad tasud on kohtukulud, mis sisalduvad seega juba eespool osutatud menetluskuludes.

2003. aasta kohtute seaduse kohaselt kehtestab kõrgema astme kohtu täitevametnikele makstavate tasude määrad lordkantsler. Teavet selliste tasude kohta saab kuningliku kohtuameti veebisaidilt.

Sertifitseeritud kohtutäiturite tasustamise süsteem on keeruline – igale täitevõimurite astmele vastab erinev tasustruktuur. Mõni neist tasustruktuuridest on kehtestatud seadusega, näiteks kohaliku kinnisvaramaksuga seotud struktuurid; teiste tasude määrades lepidakse kokku kohtutäiturite ühing ning kliendid. Kuninglikus kohtuametis töötatakse praegu välja sertifitseeritud kohtutäiturite töö ja tasustamise struktuuri muudatusi. Ehkki need muudatused ei jõustu tõenäoliselt enne 2012. aasta aprilli, tuleb käesolevat veebisaiti muudatuste kajastamise eesmärgil uuendada.

Vannutamine

Vannutamine on valdkond, kus kõigi õigusekspertide suhtes kohaldatakse kindlasummalisi tasusid. 1990. aasta kohtute ja õigusteenuste seaduse kohaselt kehtestab kõigile õigusekspertidele vannutamise eest ettenähtud tasude summad lordkantsler. Praegu on selliseks tasuks kehtestatud viis naela kirjaliku vandetunnistuse või suulise kinnituse eest ning kaks naela tõendi esitamise eest.

Kulusid käsitleva teabe allikad**Kust leida teavet Inglismaal ja Walesis kehtivate kohtukulude kohta?**

Teavet kohtukulude kohta leiab [kuningliku kohtuameti](#) veebisaidilt, kuid teada on vaja ka muude kulude, näiteks õigusliku esindamise teenuse kulude kohta. Õigusliku esindaja leidmisel võivad abiks olla [õigusliit](#) (*Law Society*) ja [advokaatuuri nõukogu](#) (*Bar Council*), kuigi need asutused ei saa anda teile teavet

õigusliku esindamise kulude kohta – see sõltub konkreetse juhtumiga seotud asjaoludest. Piiriüleste kohtuvaidluste puhul tuleb üldjuhul maksta advokaaditasu nii riigis, kus kohtuprotsess algatati, kui ka riigis, kus kohtuvaidlus toimub.

Kindlaksmääratud kulud

Kindlaksmääratud kulud tsiviilmenetlustes

Kindlaksmääratud kulud tsiviilmenetluste poolte puhul

Teavet kohtukulude kohta leiab [kuningliku kohtuameti](#) veebisaidilt. Need lisanduvad õigusliku esindamise tasule.

Millises tsiviilmenetluse etapis tuleb kindlaksmääratud kulud tasuda?

Kohtukulud tuleb tasuda kohtuprotsessi alustamisel, kui asjaomase menetluse puhul on kohtukulud nõutavad; kõik muud tasud ja kindlaksmääratud kulud tuleb tavaliselt tasuda pärast kohtumenetluse lõpetamist.

Kindlaksmääratud kulud kriminaalmenetlustes

Kindlaksmääratud kulud kriminaalmenetluste poolte puhul

Süüdistataval isikul võib kriminaalmenetluses olla õigus nõuda tasuta õigusabi ja kaitsjat, kui ta vastab asjakohastele tingimustele. Allpool on nii tasuta õigusabi kui ka selle saamise tingimuste kohta esitatud täpsemat teavet. Kui süüdistatav tasuta õigusabi ei saa, lepivad kuludes kokku süüdistatav ning tema õiguslik esindaja.

Millises kriminaalmenetluse etapis tuleb kindlaksmääratud kulud tasuda?

Tunnistajatega seotud kulud ja ekspertide tasud makstakse tavaliselt pärast kohtulahendi saavutamist.

Kindlaksmääratud kulud riigiõigusest tulenevates menetlustes

Kindlaksmääratud kulud riigiõigusest tulenevate menetluste poolte puhul

Kohtukulud sõltuvad menetluse liigist ning kohtuasja menetleva kohtu astmest (staatuses). Neile kuludele lisanduvad muud kulud, näiteks õigusliku esindamise eest.

Millises riigiõigusest tuleneva menetluse etapis tuleb kindlaksmääratud kulud tasuda?

Kohtukulud tuleb tasuda menetluse alguses, kui asjaomase menetluse puhul on kohtukulud nõutavad; kõik muud tasud / kindlaksmääratud kulud tuleb tavaliselt tasuda pärast kohtumenetluse lõpetamist.

Ekspertide tasud

Tsiviilmenetluste puhul on 5000 naelast väiksemate nõuete puhul ekspertide tasu ülempiiriks kehtestatud 200 naela, kuid kõigil muudel juhtudel on kohtunikul õigus tasu ise määrata. Kohtutelt nõutakse vaid ühe, mõlemat poolt nõustava eksperti kaasamist. Lisateavet saab

[Ühendkuningriigi justiitsministeeriumi](#) veebisaidilt.

Tõlkijate ja tõlkide tasud

Tsiviilkohtutes menetletavate kohtuasjade puhul tellitakse ja tasustatakse tõlke enamasti kesktasandil. Tõlgi teenuse eest makstakse riiklikult aga vaid teataval tingimustel. Tegu peab olema kas üleandmisistungiga (kus otsustatakse, kas juhtum saadetakse arutamiseks kõrgema astme kohtusse), perekonnaasju käsitleva kohtuasjaga, mis hõlmab lastega seotud küsimusi, või koduvägivalla (sealhulgas sundabielu) juhtumiga. Kui kohtuasi nende kriteeriumitele ei vasta, võib tõlki siiski riigi vahenditest tasustada juhul, kui see on ainus võimalus, kuidas asjaomane kohtuprotsessi pool menetlusest aru saaks, ning kui asjaomasel pooltel ei ole õigust riiklikule rahastamisele, ta ei suuda tõlgi teenuste eest ise tasuda ning tal ei ole sõpra või pereliiget, kes teda selles aidata saaks. Tõlketasu määratakse kindlaks tellimuse tingimustes. Tõlketasu suurus võib eri kohtuasjade puhul olla üsna erinev, sõltudes kohtuistungi kestusest, istungile ja sealt tagasi sõitmiseks kuluvast ajast ja läbitavast vahemaast ning reisimiseks kasutatavast transpordivahendist. Enamaksmise vältimiseks juhendatakse alati täpselt tellimuses kokkulepitud tingimustest.

Tõlkijate tasude kohta konkreetseid eeskirju ei ole. Iga tõlkija või tõlkebüroo määrab oma hinna ise.

Millal peab kaotanud pool tasuma võitnud poole kulud?

Üldjuhul kannab kohtukulud kaotanud pool, kuid kulude väljamõistmine on täielikult kohtuniku otsustada. Kohtukulude väljamõistmisel võtab kohtunik arvesse poolte käitumist ning seda, kas enne menetlust ja selle ajal on püütud vaidlust lahendada (sealhulgas kasutada alternatiivseid vaidluste lahendamise viise). Väljamõistetavad kohtukulud võivad sisaldada ettenähtud kindlaksmääratud kulusid ning kohtuniku määratud summas kohtukulusid (sõltuvalt kulude liigist ning summast). Kohtukulusid võib käsitleda ka eraldi üksikasjaliku kuluhinnangu raames, mida kasutatakse tavaliselt keerukamate kohtuasjade puhul, mis nõuavad üksikasjalikumate kulude hindamist. Lisateavet selle menetluse kohta saab [Ühendkuningriigi justiitsministeeriumi](#) veebisaidilt.

Kust leida teavet vahenduse kohta?

Teavet vahendamise, sealhulgas teatavas osas ka selle maksumuse kohta leiab mitmelt veebisaidilt:

[alternatiivne vaidluste lahendamine](#);

[kogukonna õigusnõu](#);

[riiklik vahendamise abiliin](#);

[teave vaidluste lahendamise alternatiivsete viiside kohta Ühendkuningriigi justiitsministeeriumist](#);

[vahendamisele pühendatud osa kuningliku kohtuameti veebisaidil](#).

Teavet vaidluste lahendamise alternatiivsete viiside kohta lahkuminekupuhul saab [perekonnaasjade vahendamise abiliini](#) veebisaidilt (ainult perekonnaasjade vahendamine) või helistades numbril 0845 60 26 627 (Ühendkuningriigist) või +441823 623650 (väljastpoolt Ühendkuningriiki). Perekonnaasjade vahendamise kohta leiate teavet ka järgmistel veebisaitidel:

[Direct.gov.uk](#);

[Advice Now](#);

[kogukonna õigusnõu](#);

[Adviceguide – kodanike nõustamise büroo veebipõhine nõustamisteenus](#);

[ADR Now](#);

[kuninglik kohtuamet](#).

Nende veebisaitide külastajad võivad otsimootoritesse sisestada märksõna „family mediation“ („vahendamine perekonnaasjades“).

Õigusabi

Tsiviilõiguse valdkonnas kohaldatav sissetuleku piirmäär

Teatavat liiki sissetulekust sõltuvaid toetusi (sissetulekutoetus, sissetulekust sõltuvad toetused töötajatele, sissetulekust sõltuv töötuskindlustustoetus ja vanadushüviit [pensionäridele]) saavatel isikutel on õigusabi **subjekti staatus**. See tähendab, et neil on **automaatselt õigus saada tasuta õigusabi** (tasuta õigusabi). Neid nelja toetuse liiki nimetatakse ka toimetulekutoetusteks, kuivõrd need tagavad toetuse saajale toimetulekuks vajaliku miinimumsumma.

Muul juhul saavad õigusabi vajavad isikud taotleda **tasuta või mitteoosamakselist teenust**, kui nende igakuine brutosissetulek on alla 2657 naela, igakuiselt kasutada jääv sissetulekuosa alla 315 naela ning kui neil on kasutatavat kapitali 3000 naela väärtuses või vähem. Isikutele, kelle igakuiselt kasutada jääv sissetulekuosa on 316–733 naela või kelle kasutatava kapitali väärtus on 3000–8000 naela, pakutakse kulude hüvitamist, kui nad nõustuvad kohtukulud

osaliselt ise tasuma. Osutatud sissetuleku ja kapitali piirmäärad kehtivad alates 2009. aasta aprillist. Need vaadatakse aga aeg-ajalt üle ning seetõttu võiks piirmäärade kehtivuse [õigusteenuste komisjonilt](#) (*Legal Services Commission*, mille ülesanne on Inglismaa ja Walesi õigusabi süsteemi haldamine) alati üle küsida.

Rahalistele kriteeriumitele vastamise kõrval peab taotleja tõendama, et **tal on põhjendatud alus** kohtumenetluse algatamiseks või selles kostjana või muu poolena osalemiseks ning et õigusabi saamine on kohtuasja asjaolusid arvesse võttes põhjendatud. Õigusteenuste komisjon peab hindama protsessi võitmise tõenäosust ning seda, kas kohtuvaidlusest saadav tulu kaaluks üles võimalikud riiklikud kulutused ning kas taotleja saaks kohtuprotsessist märkimisväärset isiklikku tulu, millega ta saaks võidu korral kulud riigile hüvitada. Sarnastest asjaoludest lähtub kohtumenetluses osalemise üle otsustamisel ka keskmise sissetulekuga klient, kes tasub selle eest ise.

Kriminaalõiguse valdkonnas süüdistatavatele kohaldatav sissetuleku piirmäär

Alates 2006. aasta oktoobrist tuleb Inglismaal ja Walesis rahukohtu ette astuvate süüdistatavate puhul teha **varalise olukorra hindamine, mille käigus hinnatakse taotleja sissetulekut, võttes arvesse tema perekondlikku olukorda**, näiteks laste arvu. Kui taotleja kaalutud aastane brutosissetulek on väiksem kui 12 475 naela või kui taotleja saab teatavat toimetulekutoetust või on alla 18-aastane, on tal õigus saada õiguslik esindaja tasuta. Kui taotleja kaalutud aastane sissetulek on üle 22 325 naela, tal seda õigust ei ole. Kui taotleja korrigeeritud sissetulek jääb kahe osutatud piirmäära vahepeale, tehakse tema kasutada jääva sissetulekuosa kohta täpsem hinnang. Selle kalkulatsiooni tegemisel võetakse arvesse tegelikke eluaseme- ja lapsehoolduskulud ning saadavaid toimetulekutoetusi. Kui taotleja igaaastaselt kasutada jääv sissetulekuosa ei ületa sel puhul 3398 naela, on tal õigus saada õiguslik esindaja tasuta.

2008. aasta novembris arutas valitsus **ettepanekuid laiendada varalise olukorra hindamist** Inglismaa ja Walesi kõrgema astme kriminaalkohtule, kroonikohtule, ning avalikustas oma vastuse 2009. aasta juunis laekunud märkustele. Valitsus kavatab oma mudelit katsetada 2010. aasta jaanuaris viies kroonikohtus ning kavandab mudeli laiemat kasutuselevõttu 2010. aasta aprilli ja juuni vahel.

Kriminaalõiguse valdkonnas kannatanutele kohaldatav sissetuleku piirmäär

Kuriteos kannatanutele ei ole ette nähtud õigusabi. Küll aga pakuvad kohtuametnikud ning tunnistajateenistuse (*Witness Service*) töötajad neile **emotsionaalset ja praktilist abi**, näiteks eraldi ooteruume. Haavatavad ja ärahirmutatud tunnistajate jaoks on **alaealistega seotud õigusasjade ja tunnistuste andmise 1999. aasta seadusega** (*Youth Justice and Criminal Evidence Act*) ette nähtud **erimeetmed**, näiteks võimalus anda tunnistus videotehnika vahendusel samal ajal mujal viibides.

Riigiprokuratuur täiendas hiljuti leinajatele mõeldud teavet, mida politsei perekonnaasjadega tegelevad kontaktametnikud mõrvatute või tapetute perekonnaliikmetele jagavad. Kõnealune teabekogu sisaldab teavet ja nõuandeid eri perekonnaasjade lahendamiseks sellises olukorras ning soovitusi selle kohta, kust saada lisaabi, näiteks juhul, kui tarvis on õigusnõu lapse elukohta kindlaksmääramisel või otsustamisel, kellega laps suhtlema peaks. Mõrvatute või tapetute perekonnaliikmetele õigusnõu pakkumist katsetati osana laiemast kannatanute toetuskavast. Leinavatele perekondadele võimaldati kuni 15 tunni ulatuses tasuta õigusnõu surmaga, kuid mitte otseselt kohtuprotsessiga seotud sotsiaalsetes ja isiklikes küsimustes. Katseprojekt lõppes 2008. aasta aprillis ning praegu koostatakse ettepanekuid, mille eesmärk on asutada katseprojektist saadud kogemustele tuginedes kõikjal Inglismaal ja Walesis õigusnõu pakkuv teenistus.

Samuti annab **riigiprokuratuur** kannatanutele suunatud programmi raames perekondadele võimaluse kohtuda enne kohtuistungit prokuröriaga, et selgitada kannatanu avalduste sisu ja ülesehitust ning kaaluda võimalust, et prokurör loeb need enne kohtuotsuse tegemist ette. Pärast kohtuistungit võivad kannatanud liituda kriminaalhooldusteenistuse kannatanutele suunatud programmiga. Selle raames nimetatakse kannatanutele kontaktametnik, kes teavitab perekonda kohtuasja käigust (näiteks süüdistatavale mõistetud karistusest) ning toetab perekonda kannatanu avalduste uuendamisel, juhul kui nad soovivad süüdistatava tingimisi vabastamist käsitlevatel istungitel sõna võtta.

Muud süüdistatavale õigusabi andmise suhtes kehtivad tingimused

Kõik isikud, kes taotlevad tasuta õiguslikku esindamist Inglismaa ja Walesi rahukohtus või kroonikohtus, peavad ühtlasi läbima **õigusemõistmise huvide hindamise**. Selle käigus hinnatakse muu hulgas seda, kas süüdimõistmine väidetavas kuriteos võib süüdistatava jaoks kaasa tuua vangistuse või töökohakaotuse, ning seda, kas süüdistatav saab menetlusest aru ja suudab ennast esindada. Kui süüdistatava puhul kehtib üks või mitu osutatud tegurit, arvestatakse, et õigusemõistmise huvid nõuavad talle õigusabi määramist.

Tasuta kohtumenetlus

Teatavatel tingimustel ei pea üksikisik kohtukulud tasuma. Talle võidakse kohtukulude puhul võimaldada **täielik vabastus**, mis tähendab, et ta ei pea kohtukulud üldse maksma, või **osaline vabastus**, mille puhul peab ta tasuma vaid osa nendest kuludest. Lisateavet kohtukuludest vabastamise kohta leiab [kuningliku kohtuameti](#) veebisaidilt.

Seonduvad lingid

[õigusteenuste komisjon](#),

[alternatiivne vaidluste lahendamine](#) , kogukonna õigusnõu, riiklik vahendamise abiliin,

[alternatiivsed vaidluste lahendamise viisid](#) Ühendkuningriigi justiitsministeeriumi veebisaidil, vahendamisele pühendatud osa kuningliku kohtuameti veebisaidil

, [perekonnaasjade vahendamise abiliin](#), [Direct.gov.uk](#), [Advice Now](#), kogukonna õigusnõu,

[Adviceguide](#) – kodanike nõustamise büroo veebipõhine nõustamisteenus, [ADR Now](#), kuninglik kohtuamet, [õigusnõustajate tegevusjuhend](#),

[Tema Majesteedi maksu- ja tolliamet](#), kuninglik kohtuamet, justiitsministeerium, kuninglik kohtuamet (kohtutäiturid), [justiitsministeerium](#)

Seonduvad manused

[Ühendkuningriigi aruanne menetluskulude läbipaistvuse uuringu kohta](#) (448 Kb)

Viimati uuendatud: 26/06/2019

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.